

Morava

viz Země.

Mravnostní policie.

I. Pojem. — II. Orgány. — III. Obsah m. p. — IV. Podrobnosti.

I. M. p. jest odvětví policie, které dbá o zachování dobrého mravu v lidu, o ochranu veřejné mravnosti. M. p. jest odvětvím policie a proto zásadní pravidla o policii platí i pro ni (srov. heslo „Policie“). M. p. usiluje odvracet nebezpečnosti a škody, které hrozí dobrým mravům společnosti z chování jednotlivců a odstraňovati nastalé poruchy; proto nemá zakročovati tam, kde závadné jednání zůstává omezeno na domácí život a nevystupuje na venek, do veřejnosti. Poněvadž m. p. vystupuje vrchnostensky, musí míti k zásahům do osobní sféry zákonný podklad. Tento zákonný podklad jest dvojího rázu; buď zákon přímo určité nemravnosti zakazuje anebo všeobecnou klausulí zmocňuje policejní úřady, aby proti nemravnosti zakročovaly. Tato klausule buď přímo zní na péči o veřejnou mravnost, jako v naší republice, anebo se veřejná mravnost zahrnuje do pojmu veřejného pořádku (Prusko).

II. Kdo vykonává m. p-i? M. p-i vykonávají v celé republice podle čl. 2 a 3 zák. č. 125/1927 politické úřady (to jest okresní, zemské a min. vnitřní), ač-li nebyla policie ta svěřena výslovně úřadům neb orgánům jiným. To jsou

a) v českých zemích obce, které podle § 28 č. 7 čes., § 27 č. 7 mor. a slez. obec. zř. vykonávají v samostatné působnosti p-i m. Ale i tu mohou pol. úřady zakročiti podle čl. 5 zák. č. 125/1927 Sb.

b) v celé republice státní policejní úřady, jestliže a pokud jim podle zák. č. 165/1920 Sb. byla svěřena.

Pokud jde o poměr mezi obcemi a státními úřady, obec zakročuje všude tam, kde zvláštní předpisy (čl. 2 odst. 2. zák. č. 12/1927 Sb.) jí to výslovně ukládají. Zda takovým zvláštním předpisem jest i všeobecné ustanovení, že obec vykonává podle § 28 č. 7 čes. (27 mor. a slez.) obec. zř. m. p-i, může býti pochybné, ale v každém případě třeba míti na mysli, že m. p. obecní jest jen částí policie místní obci příslušející a že tedy rozsah její se určuje všeobecnou klausulí § 28 odst. 1 čes. (§ 27 odst. 1 mor. a slez.) obec. zř., t. j. obec může zakročiti jen tehdy, jestliže potlačení nemravnosti jest v první řadě v zájmu a prospěchu obce a když na to stačí její vlastní prostředky. S tím souhlasí i § 60 obec. zř. čes., 55 mor. a slez., že, pokud nestačí místní policejní opatření na ochranu blaha veřejného, má zakročiti i politický úřad.

Ve výkonu p. m. mohou úřady policii tu vykonávající

1. vydávati všeobecná nařízení, a to politické a státní policejní úřady podle čl. 3 a 5 zák. č. 125/1927 Sb., obce v zemích českých podle § 35 čes., 34 mor. a slez. obec. zř.;

2. vydávati konkrétní příkazy y policejní (čl. 3 zák. č. 125/1927 Sb., § 59 čes., 55 mor. a slez. obec. zř.);

3. porušení nařízení a konkrétních příkazů a zákazů trestati podle čl. 3 a 6 zák. č. 125/1927 Sb. a § 62 čes., 57 mor. a slez. obec. zř.;

4. zachování vydaných předpisů vynucovati. Srov. čl. 10 zák. č. 125/1927 Sb., § 63 čes., 58 mor. a slez. obec. zř.

III. Obsah m. p. kolísá. Kdežto v starších dobách šlo hlavně o potlačování pohavních neslušností a o výstřednosti v pití, v moderní době se s vývojem kultury pojem ten prohlubuje a má proto policie nsnadný úkol, aby snad neomezovala svobody jednotlivcovy tam, kde se přesvědčení o nemravnosti některého jednání ještě všeobecně nevykrystalisovalo . V pozitivním právu rak. (srov. na př. výnos býv. rak. min. vnitřní z 10. XII. 1850 o působnosti státních policejních úřadů) pojednává se o p-i m. v kapitole o hájení veřejného pořádku a počítá se sem dohled nad divadla, na veřejná shromáždění, hostince a p., povolování a dozor nad veřejnými produkcemi, svěcení nedělí a svátků, dozor nad hrami, potírání veřejné a pohoršlivé nemravnosti a prostituce.

IV. V podrobnostech buď uvedeno:

1. Pokud jde o p-i divadelní a dozor nad hrami, srov. hesla: „Divadla“ a „Hazardní hry“.

2. O veřejných produkcích a podívaných (Schaustellungen), jež nespádají pod pojem divadelních představení, byly vydány tyto všeobecné předpisy:

a) v zemích českých dekret dvor. kanceláře z 6. I. 1836, pol. sb. zák. sv. 64, č. 5, o zásadách policejního dozírání na kočující herecké soubory, provazolece, gymnastické umělce, hudebníky a p.;

b) na Slovensku a Podkarpatské Rusi nař. min. vnitřní z 4. VIII. 1901, č. 64573/1901, B. M. o povolování koncertů, produkcí a p. Podniky pro veřejné zábavy a různá